

FM

Seat No. : _____

C-914
May-2012

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ સૂચવે છે.

૧. (અ) આર્થિક વિકાસમાં નાણાકીય બજારોની ભૂમિકા સમજાવો.
અથવા

નાણાકીય વ્યવસ્થાના ત્રણ આધાર સ્તંભો ચર્ચો.

(બ) ગમે તે બે ના જવાબ આપો.

- (i) નાણાકીય બજારોને કયા લક્ષણોના આધારે ઓળખી શકાય ?
(ii) ઔદ્યોગિક જામીનગીરીઓમાં કોનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે ?
(iii) બિનસંગઠિત બજાર સમજાવો.

(ક) ગમે તે ત્રણ ના જવાબ આપો.

- (i) નાણાકીય બજારોમાં કયા-કયા બજારોનો સમાવેશ થાય છે ?
(ii) નાણાકીય વ્યવસ્થાના કારણે બચતોમાં ગતિશીલતા આવે છે. આ વિધાન સાચું છે ?
(iii) મૂડી બજાર એ લાંબાગાળાના નાણાં પ્રાપ્તિના સાધનોનું બજાર છે. આ વિધાન સાચું છે ?
(iv) અમદાવાદ શેર બજારની સ્થાપના કયા વર્ષમાં થઈ ?

૨. (અ) નાણા બજારના કોઈપણ એક સાધન વિશે વિસ્તૃતમાં ચર્ચા કરો.

અથવા

નાણા બજાર એટલે શું ? નાણા બજાર દ્વારા કયા પ્રકારની ભૂમિકા ભજવવામાં આવે છે ?

(બ) ગમે તે બે ના જવાબ આપો.

- (i) નાણા બજારના સાધનોના નામ આપો.
(ii) સ્થાનિક હૂંડીઓ અને પરદેશી હૂંડીઓ સમજાવો.
(iii) મધ્યસ્થ બેંકનું સરકારના બેન્કર તરીકેનું કાર્ય સમજાવો.

(ક) ગમે તે ત્રણના જવાબ આપો.

- (i) કોલ નોટીસ નાણા બજાર અને ટ્રેઝરી બિલ્સ બજાર વચ્ચે કયો અગત્યનો તફાવત છે ?
(ii) કોમર્શિયલ બિલ્સ બજારનાં બે લક્ષણો જણાવો.
(iii) કોમર્શિયલ પેપર્સનો ઉપયોગ કોના દ્વારા કરવામાં આવે છે ?
(iv) ટ્રેઝરી બિલ્સ ટૂંકાગાળાની આંતર બેન્ક નાણાં વ્યવસ્થા છે. આ વિધાન સાચું છે ?

૩. (અ) મૂડી બજારના નિયંત્રણ માટે નિયમનકારી સંસ્થા સેબી દ્વારા કયા કયા કાર્યો કરવામાં આવે છે ? સમજાવો.

અથવા

મૂડી બજારનો અર્થ સમજાવો. તેના દ્વારા કયા પ્રકારના કાર્યો કરવામાં આવે છે ? મૂડી બજારનાં પેય ભાગો કયા છે ? સમજાવો.

- (બ) ગમે તે બે ના જવાબ આપો.
- મૂડી બજારના સાધન તરીકે ઈકિવટી શેર પર ટૂંકનોંધ લખો.
  - મૂડી બજારના સંદર્ભમાં કોઈપણ બે સુધારાઓ સમજાવો.
  - માન્ય સંસ્થાકીય ફાળવણી સમજાવો.
- (ક) ગમે તે ત્રણના જવાબ આપો.
- CDSLનું પૂર્ણ સ્વરૂપ આપો.
  - પ્રત્યક્ષ વિદેશી રોકાણ એટલે શું ?
  - અમેરિકન ડિપોઝિટરી રિસીપ્ટ એટલે શું ?
  - સરકારી જામીનગીરીના બે લક્ષણો આપો.

૪. (અ) જામીનગીરીઓના લિસ્ટીંગ વિશે નોંધ લખો.
અથવા

પરોક્ષ બજારમાં સ્ટોક એક્ષચેન્જસની ભૂમિકા ચર્ચો.

- (બ) ગમે તે બે ના જવાબ આપો.
- બજાર મૂડીકરણની પ્રક્રિયા સમજાવો.
  - NSEના ચાર ઉદ્દેશ્યો જણાવો.
  - સ્ટોક એક્ષચેન્જના સભ્ય પદ વિશે નોંધ લખો.
- (ક) ગમે તે ત્રણના જવાબ આપો.
- OTCEIના બે સહસ્થાપકો (co-promoters) જણાવો.
  - પરોક્ષ બજાર એટલે શું ?
  - પરોક્ષ બજાર કોના નિયંત્રણ હેઠળ કામ કરે છે ?
  - BSE-૫૦૦ એટલે શું ?

૫. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

- સેબી કયા પ્રકારની સંસ્થા છે ?
- મૂડી બજારના સાધનો કયા કયા છે ?
- કયા બજારમાં વિદેશી હૂંડીયામણના વ્યવહારો થાય છે ?
- NSEની સ્થાપના કયા વર્ષમાં થઈ છે ?
- ICRA શું છે ?
- નાણાંબજાર કોના દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે ?
- SLRનું પૂર્ણ સ્વરૂપ આપો.
- બોન્ડ કયા બજારનું સાધન છે ?
- શાખ ક્રમાંક (Credit rating) એટલે શું ?
- મૂડી બજારનું કાર્ય શું છે ?
- હક્કના શેરનું મહત્વ સમજાવો.
- સ્ટોક એક્ષચેન્જ દ્વારા શું કાર્ય કરવામાં આવે છે ?
- NSEના સૂચકાંકને કઈ રીતે ઓળખવામાં આવે છે ?
- NSEના સૂચકાંકમાં કેટલી કંપનીઓનો સમાવેશ થાય છે ?

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including the name 'Raj' and various initials and dates.